

Talous- ja palkkahallinnon palvelujen järjestäminen ja KuntaAkseli Oy:n perustaminen

Kunnanhallitus 28.09.2026

63/00.01.00.00/2026

Taustaa

Kuntien talous- ja palkkahallinnon toimintaympäristö on muuttunut. Hankintalain muutokset tulivat voimaan 18.6.2026. Uudistuksella lisätään kilpailua julkisissa hankinnoissa ja rajoitetaan sidosyksiköiden eli in house -yhtiöiden käyttöä. Jotta kunta voi hankkia palveluja yhtiömuotoiselta sidosyksiköltä ilman kilpailutusta, sen tulee jatkossa lähtökohtaisesti omistaa vähintään 10 prosenttia yhtiöstä sekä käyttää siihen muiden omistajien kanssa hankintalaissa tarkoitettua määräysvaltaa. Muutos vaikuttaa erityisesti useiden pienten omistusosuuksien varaan rakennettuihin tukipalvelujen hankintaan.

Tässä valmistelussa on selvitetty kuntien yhteisesti omistaman osakeyhtiön perustamista tuottamaan omistajilleen ja tarvittaessa niiden määräysvallassa oleville yhteisöille erityisesti taloushallinnon, kirjanpidon, laskituksen, reskontran, palkanlaskennan ja henkilöstöhallinnon tukipalveluja raportointineen.

Valmistelun tavoitteena on muodostaa yhteinen osakeyhtiö, joka parantaa palvelujen laatua ja toimintavarmuutta, yhtenäistää prosesseja ja järjestelmiä sekä luo edellytyksiä läpinäkyvälle ja kustannustehokkaalle palvelutuotannolle. Yhtiö toimisi omistajiensa sidosyksikkönä ja voisi toimia myös hankintalain mukaisena yhteishankintayksikkönä.

Sopimukset

Kunnanhallituksen käsiteltäväksi on valmisteltu luonnokset KuntaAkseli Oy:n perustamissopimuksesta, osakassopimuksesta ja yhtiöjärjestyksestä. Osakassopimukseen liittyy liittymissopimus osakassopimukseen mahdollisia uusien osakkaiden liittymisiä varten. Asiakirjat muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden: perustamissopimuksessa sovitaan yhtiön perustamisesta, osakkeiden merkitsemisestä ja ensimmäisistä hallintoelimistä; osakassopimuksessa sovitaan omistajien keskinäisistä oikeuksista, velvollisuuksista ja omistajaohjauksesta; ja yhtiöjärjestyksessä määritellään yhtiön toiminnan ja hallinnon keskeiset rakenteet. Myöhemmin laadittavassa palvelusopimuksessa määritellään tilaajan ja yhtiön välinen palvelutuotanto, vastuut, palvelutaso, hinnoittelun perusteet sekä sopimuksen seuranta.

Yhtiön toiminta ja hallinto

Yhtiön toiminimeksi esitetään KuntaAkseli Oy:tä ja kotipaikaksi Sastamalaa. Yhtiöllä olisi 100 osaketta, joiden nimellisarvo on 500 euroa. Lisäksi perustamisvaiheessa yhtiön sijoitetun oman pääoman rahastoon (SVOP) tehtäisiin yhteensä osakkaiden 450 000 euron sijoitus osakeyhtiölain mukaisesti.

Yhtiöjärjestysluonnoksen mukaan hallitukseen kuuluisi vähintään viisi ja enintään kaksitoista jäsentä. Jokaisella jäsenellä olisi varajäsen. Hallitus valitsisi keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, ja Sastamalan kaupunki nimeäisi hallituksen puheenjohtajan. Hallitus koostuisi viranhaltijoista, sillä yhtiön toiminta liittyy käytännössä hyvin voimakkaasti kuntien operatiiviseen toimintaan. Osakkeiden siirtymistä rajoittaisi lunastuslauseke, jonka mukaan Sastamalan kaupungilla olisi ensisijainen lunastusoikeus ja tämän jälkeen muilla osakkeenomistajilla lunastusoikeus.

Uusien osakkaiden liittymisestä ja omistuksen muutoksista sovittaisiin perustamissopimuksen, osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti.

Myöhemmin laadittavan palvelusopimuksen mukaan KuntaAkseli Oy tuottaisi tilaajalle sovitut talous- ja palkkahallinnon palvelut. Palvelujen tarkempi sisältö, työnjako, palvelutaso, aikataulut, vastuuhenkilöt ja käyttöönottovaiheen järjestelyt määriteltäisiin palvelukuvauksessa, vuosittaisessa palvelusuunnitelmassa tai muussa kirjallisesti hyväksytyssä liitteessä. Palvelujen tuottamisessa tavoitellaan omakustannushintaa.

Yhtiön perustamisesta aiheutuu kunnalle kustannuksia osakkeiden merkintähinnasta ja sijoituksesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Osakkeiden merkintähinnan lisäksi yhtiö tarvitsee toimintansa aloittamiseen pääomitusta (SVOP), sillä jo ennen yhtiön varsinaisen palvelutuotannon käynnistämistä tulee yhtiölle aiheutumaan merkittäviä kustannuksia, mm. palvelutuotantoon tarvittavien järjestelmien hankinnasta. Yhtiömallin tavoiteltavat hyödyt muodostuvat muun muassa mittakaavaeduista, yhteisistä järjestelmistä ja prosesseista ja osaamisesta, paremmasta sijais- ja häiriötilanteiden hallinnasta sekä palvelutuotannon kustannusten läpinäkyvyydestä.

Valmistelija	hallintojohtaja
Lisätietoja	hallintojohtaja Tiina Mäkiranta, puh. 040 138 2312.
Esittelijä	kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää 1. hyväksyä Punkalaitumen kunnan puolesta KuntaAkseli Oy:n perustamisen yhdessä perustamissopimuksessa nimettyjen muiden perustajaosakkaiden kanssa; 2. hyväksyä liitteinä olevat perustamissopimuksen, osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksen; 3. hyväksyä kunnan osakkeiden merkinnän ja yhtiöön tehtävän sijoituksen määrältään yhteensä 50 000 euroa sillä edellytyksellä, että kunnanvaltuusto myöntää tähän tarvittavan määrärahan; 4. nimetä Punkalaitumen kunnan osalta KuntaAkseli Oy:n hallituksen jäseneksi hallintojohtaja Tiina Mäkirannan ja hänen varajäsenekseen toimistopäällikkö Kaija Sepän; 5. valtuuttaa kunnanjohtajan yhdessä hallintojohtajan kanssa viimeistelemään ja allekirjoittamaan perustamiseen liittyvät asiakirjat sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä tai teknisluonteisia muutoksia Punkalaitumen kunnan puolesta; sekä 6. esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto myöntää KuntaAkseli Oy:n osakkeiden merkintään 5 000 euron ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston sijoitukseen 45 000 euron määrärahan.

Päätös